



Βρυξέλλες, 16 Οκτωβρίου 2023
(OR. en)

14283/23

LIMITE

UD 229
POLCOM 242

**Διοργανικός φάκελος:
2023/0360(NLE)**

ΠΡΟΤΑΣΗ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	16 Οκτωβρίου 2023
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2023) 589 final
Θέμα:	Πρόταση – ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο πλαίσιο της Μεικτής Επιτροπής που έχει συσταθεί με την περιφερειακή σύμβαση για πανευρωμεσογειακούς προτιμησιακούς κανόνες καταγωγής όσον αφορά την τροποποίηση της σύμβασης

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2023) 589 final.

σνημμ.: COM(2023) 589 final



ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 16.10.2023
COM(2023) 589 final

2023/0360 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο πλαίσιο της Μεικτής Επιτροπής που έχει συσταθεί με την περιφερειακή σύμβαση για πανευρωμεσογειακούς προτιμησιακούς κανόνες καταγωγής όσον αφορά την τροποποίηση της σύμβασης

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η Μεικτή Επιτροπή της περιφερειακής σύμβασης για πανευρωμεσογειακούς προτιμησιακούς κανόνες καταγωγής (στο εξής: Μεικτή Επιτροπή της σύμβασης PEM) προτίθεται να εκδώσει απόφαση για την τροποποίηση της σύμβασης. Η παρούσα πρόταση απόφασης του Συμβουλίου αφορά τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στο πλαίσιο της επιτροπής

2. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

2.1. Η περιφερειακή σύμβαση για πανευρωμεσογειακούς προτιμησιακούς κανόνες καταγωγής

Η περιφερειακή σύμβαση για πανευρωμεσογειακούς¹ προτιμησιακούς κανόνες καταγωγής θεσπίζει διατάξεις σχετικά με την καταγωγή των προϊόντων που αποτελούν αντικείμενο εμπορίου στο πλαίσιο συναφών συμφωνιών που έχουν συναφθεί μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών.

Το σύστημα πανευρωμεσογειακής σώρευσης καταγωγής προβλέπει την εφαρμογή διαγώνιας σώρευσης μεταξύ των 25 συμβαλλόμενων μερών της σύμβασης: της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας, της Ελβετίας, της Αλγερίας, της Αιγύπτου, του Ισραήλ, της Ιορδανίας, του Λιβάνου, του Μαρόκου, της Παλαιστίνης², της Συρίας, της Τυνησίας, της Τουρκίας, της Αλβανίας, της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, της Κροατίας, της Βόρειας Μακεδονίας, του Μαυροβουνίου, της Σερβίας, του Κοσόβου*, των Φερόων Νήσων, της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, της Γεωργίας και της Ουκρανίας. Η σύμβαση καθορίζει πολυμερές πλαίσιο κανόνων καταγωγής για ένα δίκτυο συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών και εφαρμόζεται χωρίς να θίγονται οι αρχές που καθορίζονται στις εν λόγω συμφωνίες. Η σύμβαση τέθηκε σε ισχύ, όσον αφορά την Ένωση, την 1η Μαΐου 2012.

2.2. Η Μεικτή Επιτροπή της σύμβασης PEM

Η Μεικτή Επιτροπή της σύμβασης PEM, η οποία έχει συσταθεί δυνάμει του άρθρου 3 παράγραφος 1 της σύμβασης, εγκρίνει τροποποιήσεις της σύμβασης και των προσαρτημάτων της, διαχειρίζεται τη σύμβαση και διασφαλίζει την ορθή εφαρμογή της, σύμφωνα με το άρθρο 4 της σύμβασης. Σύμφωνα με το άρθρο 12 του εσωτερικού κανονισμού της Μεικτής Επιτροπής της σύμβασης PEM, οι αποφάσεις της Μεικτής Επιτροπής εκδίδονται με ομοφωνία των συμβαλλόμενων μερών για τα οποία η σύμβαση έχει τεθεί σε ισχύ, και τα οποία είναι παρόντα ή εκπροσωπούνται στη συνεδρίαση της Μεικτής Επιτροπής της σύμβασης PEM.

Τα συμβαλλόμενα μέρη για τα οποία έχει τεθεί σε ισχύ η σύμβαση έχουν δικαίωμα ψήφου. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διαθέτει μία ψήφο.

2.3. Η προς έκδοση πράξη της Μεικτής Επιτροπής της σύμβασης PEM

Η διαδικασία τροποποίησης της σύμβασης άρχισε το 2012 και πραγματοποιείται στο πλαίσιο ομάδας εργασίας της σύμβασης PEM που συνεδριάζει τουλάχιστον δύο φορές ετησίως. Κατά

¹ EE L 54 της 26.2.2013, σ. 4.

² Η ονομασία αυτή δεν πρέπει να ερμηνεύεται ως αναγνώριση του κράτους της Παλαιστίνης και δεν θίγει τις επιμέρους θέσεις των κρατών μελών σχετικά με το θέμα αυτό.

* Η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με την επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την απόφαση 1244 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσόβου.

τη διαδικασία αυτή, τα κράτη μέλη έχουν συμμετάσχει τακτικά μέσω διαφόρων φόρουμ (ομάδα τελωνειακών εμπειρογνομόνων – τμήμα καταγωγής, ομάδα «Τελωνειακή Ένωση» του Συμβουλίου, επιτροπή εμπορικής πολιτικής).

Η προς έκδοση πράξη θα ολοκληρώσει την αναθεώρηση των κανόνων καταγωγής της σύμβασης PEM. Κατόπιν μιας πρώτης προσπάθειας κατά την 9η συνεδρίασή της στις 27 Νοεμβρίου 2019, η Μεικτή Επιτροπή της σύμβασης PEM αποφάσισε να αναβάλει την ψηφοφορία προκειμένου να επιτευχθεί ομοφωνία σε μεταγενέστερο στάδιο, λαμβανομένων υπόψη των επιφυλάξεων που διατύπωσαν ορισμένα από τα συμβαλλόμενα μέρη. Η ΕΕ θα συνεχίσει να εξετάζει τις επιφυλάξεις αυτές σε διμερή βάση και θα καταλήξει σε συμφωνία πριν από την έναρξη ισχύος της αναθεωρημένης Σύμβασης. Οι επιφυλάξεις αυτές βασίζονται στη δυνατότητα να επωφεληθούν από ορισμένες περιορισμένες παρεκκλίσεις από τους κανόνες καταγωγής.

Παράλληλα, άλλα συμβαλλόμενα μέρη της PEM εισήγαγαν το περιεχόμενο της αναθεώρησης των κανόνων καταγωγής στα διμερή πρωτόκολλά τους για τους κανόνες καταγωγής σε μεταβατική βάση, εν αναμονή της έγκρισης των νέων κανόνων καταγωγής της σύμβασης PEM.

Στις 29 Νοεμβρίου 2023, κατά την 15η συνεδρίασή της, η Μεικτή Επιτροπή της σύμβασης PEM πρόκειται να εκδώσει απόφαση σχετικά με την τροποποίηση της σύμβασης (στο εξής: προς έκδοση πράξη).

Σκοπός της προς έκδοση πράξης είναι η τροποποίηση των κανόνων καταγωγής ώστε να ανταποκρίνονται καλύτερα στην οικονομική πραγματικότητα. Η προς έκδοση πράξη θα καταστεί δεσμευτική για τα συμβαλλόμενα μέρη σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 3 στοιχείο α), το οποίο προβλέπει τα εξής: «Η Μεικτή Επιτροπή εγκρίνει με σχετική απόφαση τροποποιήσεις της παρούσας σύμβασης συμπεριλαμβανομένων και τροποποιήσεων των προσαρτημάτων». Επιπλέον, το άρθρο 4 παράγραφος 3 στοιχείο α) τελευταία περίοδος προβλέπει τα εξής: «Οι αποφάσεις που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο εφαρμόζονται από τα συμβαλλόμενα μέρη σύμφωνα με τη νομοθεσία τους.»

Οι τροποποιήσεις της σύμβασης θα πρέπει να τεθούν σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2025.

3. ΘΕΣΗ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΕΙ ΕΞ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΈΝΩΣΗΣ

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις της σύμβασης προβλέπουν διάφορες πρόσθετες δυνατότητες ευελιξίας και στοιχεία εκσυγχρονισμού. Οι τροποποιήσεις αυτές συνάδουν με εκείνες που έχουν ήδη συμφωνηθεί από την Ένωση σε άλλες πρόσφατες συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών [συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου, συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών ΕΕ-Νέας Ζηλανδίας, συμφωνία οικονομικής εταιρικής σχέσης ΕΕ-Ιαπωνίας, συμφωνία οικονομικής εταιρικής σχέσης μεταξύ της ΕΕ και της Κοινότητας για την Ανάπτυξη της Μεσημβρινής Αφρικής ή προτιμησιακά καθεστώτα (ΣΓΠ)]. Οι βελτιώσεις συνίστανται στη θέσπιση γενικά περισσότερο ευέλικτων, επικαιροποιημένων και απλουστευμένων κανόνων με τους οποίους η βιομηχανία της ΕΕ θα συμμορφώνεται πιο εύκολα με τις απαιτήσεις των καταγωγής, βελτιώνοντας έτσι την ανταγωνιστικότητα των εξαγωγών της. Το τροποποιημένο κείμενο δεν μεταβάλλει τις θεσμικές διατάξεις της ισχύουσας σύμβασης.

3.1. Λεπτομέρειες για τους τροποποιημένους κανόνες καταγωγής

α) Παρεκκλίσεις

Η τροποποιημένη σύμβαση κωδικοποιεί και εισάγει μεγαλύτερη διαφάνεια στην τρέχουσα πρακτική, σύμφωνα με την οποία τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να συμφωνούν διμερώς

για κανόνες που παρεκκλίνουν από τους κοινούς κανόνες της σύμβασης, με την απαίτηση κοινοποίησης των εν λόγω παρεκκλίσεων (νέο άρθρο 1 παράγραφος 3 της αναθεωρημένης σύμβασης PEM). Οι ήδη υφιστάμενες παρεκκλίσεις θα παραμείνουν σε ισχύ και δεν θα επηρεαστούν από την υποχρέωση κοινοποίησης (νέο άρθρο 1 παράγραφος 2 της αναθεωρημένης σύμβασης PEM).

β) Εξ ολοκλήρου παραγόμενα προϊόντα - όροι σχετικά με τα πλοία

Οι όροι σχετικά με τα «πλοία» που περιλαμβάνονται στο τροποποιημένο σύνολο κανόνων είναι απλούστεροι και παρέχουν μεγαλύτερη ευελιξία (άρθρο 3 παράγραφος 2). Σε σύγκριση με το ισχύον κείμενο, ορισμένοι όροι διαγράφηκαν (π.χ. οι ειδικές απαιτήσεις για το πλήρωμα), ενώ άλλοι τροποποιήθηκαν προκειμένου να είναι ελαστικότεροι (π.χ. κυριότητα).

γ) Επαρκείς επεξεργασίες ή μεταποιήσεις – Μέσος όρος

Το τροποποιημένο σύνολο κανόνων παρέχει στον εξαγωγέα την ευελιξία να ζητεί από τις τελωνειακές αρχές άδεια για τον κατά μέσο όρο υπολογισμό της τιμής εκ του εργοστασίου ενός προϊόντος και της αξίας των μη καταγόμενων υλών που χρησιμοποιήθηκαν προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη οι διακυμάνσεις του κόστους και των συναλλαγματικών ισοτιμιών (άρθρο 4 παράγραφοι 3 έως 6). Με τον τρόπο αυτόν αναμένεται να αυξηθεί η προβλεψιμότητα για τους εξαγωγείς.

δ) Όριο ανοχής

Το ισχύον όριο ανοχής ορίζεται στο 10 % της αξίας της τιμής εκ του εργοστασίου του προϊόντος (άρθρο 5).

Το προτεινόμενο κείμενο προβλέπει για τα γεωργικά προϊόντα όριο ανοχής της τάξης του 15 % του καθαρού βάρους του προϊόντος και, για τα βιομηχανικά προϊόντα, όριο ανοχής της τάξης του 15 % της αξίας της τιμής εκ του εργοστασίου του προϊόντος (άρθρο 5).

Με το όριο ανοχής ως προς το βάρος εισάγεται ένα αντικειμενικότερο κριτήριο, ενώ με το κατώτατο όριο του 15 % αναμένεται να παρασχεθεί επαρκές επίπεδο επιείκειας. Διασφαλίζεται επίσης ότι οι διακυμάνσεις των διεθνών τιμών των βασικών προϊόντων δεν έχουν αντίκτυπο στην καταγωγή των γεωργικών προϊόντων.

ε) Σώρευση

Το προτεινόμενο κείμενο (άρθρο 7) διατηρεί την υφιστάμενη διαγώνια σώρευση των καταγόμενων υλών για όλα τα προϊόντα.

Επίσης, προβλέπει μια γενικευμένη διαγώνια πλήρη σώρευση για όλα τα προϊόντα εκτός των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και των ειδών ένδυσης των κεφαλαίων 50 έως 63 του Εναρμονισμένου Συστήματος (ΕΣ).

Για τα προϊόντα των κεφαλαίων 50 έως 63 του ΕΣ, το προτεινόμενο κείμενο προβλέπει μόνο τη διμερή πλήρη σώρευση. Τέλος, τα συμβαλλόμενα μέρη θα έχουν τη δυνατότητα να συμφωνήσουν την επέκταση της γενικευμένης διαγώνιας πλήρους σώρευσης και σε προϊόντα των κεφαλαίων 50 έως 63 του Εναρμονισμένου Συστήματος.

στ) Λογιστικός διαχωρισμός

Σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες (άρθρο 20), οι τελωνειακές αρχές δύνανται να επιτρέπουν την εφαρμογή του λογιστικού διαχωρισμού όταν «η διατήρηση χωριστών αποθεμάτων [...] συνεπάγεται υψηλό κόστος ή σημαντικά προβλήματα». Ο τροποποιημένος κανόνας (άρθρο 12) ορίζει ότι οι τελωνειακές αρχές δύνανται να επιτρέπουν την εφαρμογή του λογιστικού διαχωρισμού «εάν χρησιμοποιούνται καταγόμενες και μη καταγόμενες ανταλλάξιμες ύλες».

Ο εξαγωγέας, κατά την υποβολή αιτήματος χορήγησης άδειας για την εφαρμογή λογιστικού διαχωρισμού, δεν θα χρειάζεται πλέον να αιτιολογεί ότι η διατήρηση χωριστών αποθεμάτων συνεπάγεται υψηλό κόστος ή σημαντικά προβλήματα· θα αρκεί να αναφέρει ότι χρησιμοποιούνται ανταλλάξιμες ύλες.

Τα καταγόμενα και τα μη καταγόμενα αποθέματα ζάχαρης δεν θα χρειάζονται πλέον φυσικό διαχωρισμό, ανεξάρτητα από το αν η ζάχαρη είναι ύλη ή τελικό προϊόν.

ζ) Αρχή της εδαφικότητας

Οι ισχύοντες κανόνες (άρθρο 11) προβλέπουν την πραγματοποίηση ορισμένων επεξεργασιών ή μεταποιήσεων εκτός του εδάφους υπό ορισμένους όρους, με εξαίρεση τα προϊόντα των κεφαλαίων 50 έως 63 του ΕΣ. Οι προτεινόμενοι κανόνες (άρθρο 13) δεν περιλαμβάνουν πλέον την εξαίρεση των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων.

η) Μη τροποποίηση

Ο προτεινόμενος κανόνας περί μη τροποποίησης (άρθρο 14) αντικαθιστά τις διατάξεις περί απευθείας μεταφοράς. Και σε αυτήν την περίπτωση επιτρέπεται μεγαλύτερη επιείκεια για την κυκλοφορία καταγόμενων προϊόντων μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών. Αναμένεται να αποφευχθούν περιπτώσεις στις οποίες προϊόντα για τα οποία δεν υπάρχουν αμφιβολίες ως προς τον χαρακτήρα καταγωγής τους αποκλείονται από τον προτιμησιακό δασμό κατά την εισαγωγή διότι δεν πληρούνται οι τυπικές απαιτήσεις της διάταξης περί απευθείας μεταφοράς.

θ) Απαγόρευση επιστροφής δασμών ή απαλλαγής από δασμούς

Σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες (άρθρο 14), η γενική αρχή της απαγόρευσης επιστροφής δασμών εφαρμόζεται σε ύλες που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή οποιουδήποτε προϊόντος. Βάσει των τροποποιημένων κανόνων (άρθρο 16), η απαγόρευση αίρεται για όλα τα προϊόντα, εξαιρούμενων των υλών που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή προϊόντων που υπάγονται στα κεφάλαια 50 έως 63 του ΕΣ (κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και είδη ένδυσης). Ωστόσο, το κείμενο προβλέπει επίσης ορισμένες εξαιρέσεις στην απαγόρευση της επιστροφής δασμών για τα συγκεκριμένα προϊόντα.

ι) Πιστοποιητικό καταγωγής

Οι τροποποιημένοι κανόνες (Άρθρο 17 παράγραφος 1) εισάγουν ενιαίο τύπο πιστοποιητικού καταγωγής (EUR.1 ή δήλωση καταγωγής) αντί για τα ισχύοντα δύο πιστοποιητικά EUR.1 και EUR.MED, με αποτέλεσμα τη σημαντική απλούστευση του συστήματος. Αναμένεται επίσης να βελτιώσει τη συμμόρφωση των οικονομικών φορέων, καθώς θα αποφεύγονται σφάλματα που οφείλονται σε πολύπλοκους κανόνες, και να διευκολύνει τη διαχείριση από τις τελωνειακές αρχές. Ταυτόχρονα, δεν αναμένεται να επηρεαστεί η ικανότητα ελέγχου των πιστοποιητικών καταγωγής, η οποία παραμένει ως έχει.

Οι τροποποιημένοι κανόνες (άρθρο 17 παράγραφος 3) περιλαμβάνουν επίσης τη δυνατότητα συμφωνίας σχετικά με την εφαρμογή ενός συστήματος εγγεγραμμένων εξαγωγέων (REX). Οι εν λόγω εξαγωγείς, οι οποίοι θα είναι εγγεγραμμένοι σε κοινή βάση δεδομένων, θα είναι υπεύθυνοι για τη σύνταξη βεβαιώσεων καταγωγής χωρίς να εφαρμόζεται η διαδικασία του εγκεκριμένου εξαγωγέα. Η βεβαίωση καταγωγής θα έχει την ίδια νομική αξία με τη δήλωση καταγωγής ή το πιστοποιητικό κυκλοφορίας εμπορευμάτων EUR.1. Οι τροποποιημένοι κανόνες προβλέπουν επίσης τη μελλοντική δυνατότητα εφαρμογής πιστοποιητικών καταγωγής που εκδίδονται ηλεκτρονικά (άρθρο 17 παράγραφος 4).

ια) Διάρκεια ισχύος των πιστοποιητικών καταγωγής

Προτείνεται να παραταθεί η περίοδος ισχύος του πιστοποιητικού καταγωγής από 4 σε 10 μήνες (άρθρο 23). Και σε αυτήν την περίπτωση επιτρέπεται μεγαλύτερη επιείκεια για την κυκλοφορία καταγόμενων προϊόντων μεταξύ των μερών.

3.2. Λεπτομέρειες των τροποποιημένων κανόνων του πίνακα

3.2.1. Γεωργικά προϊόντα

α) Αξία και βάρος

Το όριο των μη καταγόμενων υλών εκφραζόταν μόνο σε αξία. Τα νέα όρια εκφράζονται σε βάρος προκειμένου να αποφεύγονται οι διακυμάνσεις τιμών και συναλλάγματος (π.χ. ex κεφάλαια 19, 20, 2105, 2106), και διαγράφονται ορισμένα όρια για την μη καταγόμενη ζάχαρη (π.χ. κεφάλαιο 8 ή κλάση 2202 του ΕΣ).

Το τροποποιημένο σύνολο κανόνων αυξάνει το όριο του μέγιστου βάρους των μη καταγόμενων υλών (από 20 % σε 40 %) και εισάγει τη δυνατότητα, για ορισμένες κλάσεις, να επιλέγουν οι οικονομικοί φορείς τα όρια αξίας ή βάρους. Τα κεφάλαια και οι κλάσεις του ΕΣ τα οποία αφορά η αλλαγή είναι τα εξής: ex 1302, 1704 (εναλλακτικός κανόνας ως προς το βάρος ή την αξία), 1806 (εναλλακτικός κανόνας ως προς το βάρος ή την αξία) και 1901.

β) Προσαρμογή στους τρόπους προμήθειας πρώτων υλών

Άλλα γεωργικά προϊόντα (π.χ. φυτικά έλαια, ξηροί καρποί, καπνός) καλύπτονται από πιο ευέλικτους κανόνες οι οποίοι είναι προσαρμοσμένοι στην οικονομική πραγματικότητα, κυρίως για τα κεφάλαια 14, 15, 20 (συμπεριλαμβανομένης της κλάσης 2008), 23 και 24 του ΕΣ. Το τροποποιημένο σύνολο κανόνων επιτυγχάνει μια ισορροπία μεταξύ της προμήθειας πρώτων υλών σε περιφερειακό και σε παγκόσμιο επίπεδο (κεφάλαια 9 και 12 του ΕΣ). Οι κανόνες απλουστεύτηκαν επίσης (μείωση των εξαιρέσεων) στα κεφάλαια 4, 5, 6, 8, 11 και ex 13 του ΕΣ.

3.2.2. Βιομηχανικά προϊόντα (εξαιρουμένων των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων)

Ο προτεινόμενος συμβιβασμός περιέχει σημαντικές αλλαγές σε σύγκριση με τους ισχύοντες κανόνες της σύμβασης PEM, προκειμένου οι κανόνες να ευθυγραμμίζονται με τις πρόσφατες συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών της ΕΕ:

- Ο ισχύων κανόνας του κεφαλαίου περιλαμβάνει μια διπλή σωρευτική προϋπόθεση για ορισμένα προϊόντα. Πλέον η προϋπόθεση είναι μία (κεφάλαια 74, 75, 76, 78 και 79 του ΕΣ).
- Διαγράφηκε μεγάλος αριθμός ειδικών κανόνων οι οποίοι παρεκκλίνουν από τον κανόνα του κεφαλαίου (κεφάλαια 28, 35, 37, 38 και 83 του ΕΣ). Αυτή η πιο οριζόντια προσέγγιση θα έχει ως αποτέλεσμα μια απλούστερη εικόνα για τους οικονομικούς φορείς και τις τελωνειακές αρχές.
- Η πλειονότητα των κανόνων έγιναν πιο ευέλικτοι, επιτρέποντας περισσότερες μη καταγόμενες εισροές προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη οι νέες οικονομικές πραγματικότητες και η σταδιακή ενσωμάτωση της βιομηχανίας των χωρών της σύμβασης PEM στις παγκόσμιες αξιακές αλυσίδες, ενώ παράλληλα διασφαλίζεται ότι σημαντικός όγκος μεταποίησης πραγματοποιείται στην περιοχή της σύμβασης PEM. Γενικά, στην περίπτωση των βιομηχανικών προϊόντων, οι κατασκευαστές μπορούν πλέον να προμηθεύονται έως και 50 % μη καταγόμενες ύλες, εκφραζόμενο ως ποσοστό της τιμής εκ του εργοστασίου του προϊόντος, σε σύγκριση με το 25-40 % που επιτρέπεται από την ισχύουσα σύμβαση PEM. Το όριο των μη καταγόμενων υλών για αυτοκίνητα έχει αυξηθεί από 40 σε 45 %.

- Επιπλέον, κατά περίπτωση, έχουν συμπεριληφθεί εναλλακτικοί κανόνες, γενικότερα υπήρξε μια αλλαγή του κανόνα κατάταξης και στην περίπτωση των χημικών προϊόντων αλλαγή των κανόνων μεταποίησης. Ως εκ τούτου, η καταγωγή αποδίδεται μέσω της εκπλήρωσης ενός ή δύο ή και περισσότερων εναλλακτικών κριτηρίων, προσφέροντας έτσι στον εξαγωγέα περισσότερες επιλογές για την εκπλήρωση του κριτηρίου της καταγωγής (κεφάλαια 27, 28 έως 40, 42, 44, 70 και 83, 84 και 85).

Όλες αυτές οι αλλαγές οδηγούν σε επικαιροποιημένους και πιο ευέλικτους κανόνες πίνακα, οι οποίοι γενικά θα διευκολύνουν τη συμμόρφωση των οικονομικών φορέων, ιδίως των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, με τους κανόνες καταγωγής. Επιπλέον, η προαναφερόμενη δυνατότητα να χρησιμοποιηθεί μέσος όρος επί μιας χρονικής περιόδου θα εξασφαλίσει περαιτέρω απλούστευση για τους εξαγωγείς.

3.2.3. Κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα

Για τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και τα ενδύματα, οι νέοι κανόνες διατηρούν τις υφιστάμενες δυνατότητες απόκτησης χαρακτήρα καταγωγής, ωστόσο αναδιατυπώθηκαν για να αντικατοπτρίζουν ειδικές εργασίες. Έχουν εισαχθεί νέες επιλογές σχετικά με την τελειοποίηση προς επανεισαγωγή και τα όρια ανοχής. Επιπλέον, εισήχθησαν νέες διαδικασίες πρόσδοσης του χαρακτήρα καταγωγής για τα προϊόντα αυτά, ιδίως για το ύφασμα, το οποίο θα καταστεί πιο εύκολα διαθέσιμο. Τέλος, σε αυτά τα προϊόντα θα εφαρμόζεται επίσης πλήρης διμερής σώρευση. Η σώρευση αυτή θα επιτρέψει να λαμβάνεται υπόψη στη διαδικασία παραγωγής στη ζώνη σώρευσης η επεξεργασία στην οποία υποβάλλονται υφαντικές ύλες (π.χ. ύφανση, νηματοποίηση κ.λπ.).

3.3 Έναρξη ισχύος

Οι τροποποιήσεις της σύμβασης θα αρχίσουν να ισχύουν την 1η Ιανουαρίου 2025 ή την ημερομηνία που θα συμφωνηθεί από τη Μεικτή Επιτροπή PEM)

4. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

4.1. Διαδικαστική νομική βάση

4.1.1. Αρχές

Το άρθρο 218 παράγραφος 9 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) προβλέπει την έκδοση αποφάσεων για τον καθορισμό «των θέσεων που θα πρέπει να ληφθούν, εξ ονόματος της Ένωσης, σε όργανο που συνιστάται από δεδομένη συμφωνία, όταν το εν λόγω όργανο καλείται να θεσπίσει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα, με εξαίρεση τις πράξεις που συμπληρώνουν ή τροποποιούν το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας».

Η έννοια των «πράξεων που παράγουν έννομα αποτελέσματα» περιλαμβάνει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα δυνάμει των κανόνων του διεθνούς δικαίου που διέπουν το εκάστοτε όργανο. Περιλαμβάνει επίσης κείμενα που δεν έχουν μεν δεσμευτική ισχύ βάσει του διεθνούς δικαίου, αλλά «επηρεάζουν με καθοριστικό τρόπο το περιεχόμενο των ρυθμίσεων που θεσπίζει ο νομοθέτης της Ένωσης»³.

4.1.2. Εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση

Η Μεικτή Επιτροπή της σύμβασης PEM αποτελεί όργανο που έχει συσταθεί από συμφωνία, και συγκεκριμένα την περιφερειακή σύμβαση για πανευρωμεσογειακούς προτιμησιακούς κανόνες καταγωγής.

³ Απόφαση του Δικαστηρίου, της 7ης Οκτωβρίου 2014, Γερμανία κατά Συμβουλίου, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, σκέψεις 61 έως 64.

Η πράξη την οποία καλείται να θεσπίσει η Μεικτή Επιτροπή της σύμβασης PEM είναι πράξη που παράγει έννομα αποτελέσματα. Η προς έκδοση πράξη θα είναι δεσμευτική βάσει του διεθνούς δικαίου σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 3 της περιφερειακής σύμβασης για πανευρωμεσογειακούς προτιμησιακούς κανόνες καταγωγής.

Η προς έκδοση πράξη δεν συμπληρώνει ούτε τροποποιεί το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας.

Συνεπώς, η διαδικαστική νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση είναι το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ.

4.2. Ουσιαστική νομική βάση

4.2.1. Αρχές

Η ουσιαστική νομική βάση για την έκδοση απόφασης δυνάμει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ εξαρτάται πρωτίστως από τον στόχο και το περιεχόμενο της προς έκδοση πράξης σε σχέση με την οποία λαμβάνεται θέση εξ ονόματος της Ένωσης.

4.2.2. Εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση

Ο κύριος στόχος και το περιεχόμενο της προς έκδοση πράξης αφορούν την κοινή εμπορική πολιτική.

Ως εκ τούτου, η ουσιαστική νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση είναι το άρθρο 207 παράγραφος 3 και παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο της ΣΛΕΕ.

4.3. Συμπέρασμα

Η νομική βάση της προτεινόμενης απόφασης θα πρέπει να είναι το άρθρο 207 παράγραφος 3 και παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ.

5. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Οι τροποποιήσεις της σύμβασης PEM βασίζονται στην αρχή του εκσυγχρονισμού των κανόνων καταγωγής ώστε να ευθυγραμμιστούν αυτοί οι κανόνες με τις νέες τάσεις που καθορίζουν οι πρόσφατες συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών. Οι τροποποιημένοι κανόνες της σύμβασης PEM ως επί το πλείστον περιλαμβάνουν στοιχεία απλούστευσης των τελωνειακών καθεστώτων και στοιχεία εκσυγχρονισμού, όπως:

- Επαρκείς επεξεργασίες ή μεταποιήσεις – μέσος όρος: με τον κατά μέσο όρο υπολογισμό της τιμής εκ του εργοστασίου και της αξίας των μη καταγόμενων υλών, λαμβανομένων υπόψη των διακυμάνσεων της αγοράς, αυξάνεται η προβλεψιμότητα για τους εξαγωγείς.
- Απόδειξη της καταγωγής: πρόκειται να απλουστευθεί, δεδομένου ότι θα χρησιμοποιείται ένα μόνο είδος πιστοποιητικού καταγωγής — το EUR.1.
- Διάρκεια ισχύος των πιστοποιητικών καταγωγής: επιτρέπεται μεγαλύτερη επιείκεια για την κυκλοφορία καταγόμενων προϊόντων, με παράταση της ισχύος από 4 σε 10 μήνες.

Αυτές οι τροποποιήσεις της σύμβασης PEM δεν έχουν μετρήσιμες επιπτώσεις στον προϋπολογισμό της ΕΕ, δεδομένου ότι το πεδίο εφαρμογής τους αφορά κυρίως τη διευκόλυνση του εμπορίου και την παγίωση σύγχρονων πρακτικών από τις τελωνειακές αρχές. Προβλέπουν προαιρετική διευκόλυνση στους τομείς που παραμένουν υπό την αρμοδιότητα των αρχών, χωρίς να θίγουν την ουσία των κανόνων (λογιστικός διαχωρισμός, αποδεικτικά καταγωγής, υπολογισμός μέσου όρου). Ορισμένες πτυχές της απλούστευσης (όπως η μείωση των κριτηρίων για τα πλοία) εξασφαλίζουν μεγαλύτερη προβλεψιμότητα, εξαλείφοντας όρους που είναι επί του παρόντος δύσκολο να ελεγχθούν από τις τελωνειακές

αρχές. Άλλες, όπως η μη τροποποίηση, αφορούν θέματα εφοδιαστικής χωρίς να επηρεάζουν την ουσία των κανόνων.

Μολονότι τροποποιούνται οι διατάξεις για την επιστροφή δασμών, η απαγόρευση επιστροφής δασμών διατηρείται στον τομέα των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και των ειδών ένδυσης, ο οποίος παραμένει ένας από τους κύριους τομείς εμπορίου στην περιοχή της σύμβασης ΡΕΜ. Οι τροποποιημένοι κανόνες κωδικοποιούν το status quo διατηρώντας την απαγόρευση που εφαρμόζεται επί του παρόντος από ορισμένα συμβαλλόμενα μέρη. Η προτεινόμενη γενικευμένη πλήρης σώρευση στην περιοχή της σύμβασης ΡΕΜ αποσκοπεί στην ενίσχυση των υφιστάμενων εμπορικών ρευμάτων εντός της περιοχής και της συμπληρωματικότητάς τους. Δεν αναμένεται να θίξει ουσιαστικά τους εισπραττόμενους τελωνειακούς δασμούς της ΕΕ, διότι τα προϊόντα που υπόκεινται σε σώρευση θα πρέπει να συμμορφώνονται με τη δική τους απαίτηση για προστιθέμενη αξία εντός της περιοχής προκειμένου να επωφελούνται από προτιμήσεις, όπως συμβαίνει επί του παρόντος.

Οι τροποποιήσεις των κανόνων του πίνακα στον τομέα των γεωργικών και μεταποιημένων γεωργικών προϊόντων συνίστανται κυρίως σε προσαρμογή της μεθοδολογίας χωρίς να θίγεται η ουσία των κανόνων. Τα υφιστάμενα όρια που επί του παρόντος εκφράζονται σε αξία θα εκφράζονται σε βάρος. Το κριτήριο αυτό είναι περισσότερο αντικειμενικό και ευκολότερο να ελεγχθεί από τις τελωνειακές αρχές. Η απλούστευση των ειδικών ανά προϊόν κανόνων για τα βιομηχανικά προϊόντα αναμένεται να έχει περιορισμένες επιπτώσεις στα έσοδα από δασμούς, δεδομένου ότι σε πολλές περιπτώσεις οι κανόνες αυτοί ενδέχεται να οδηγήσουν σε αλλαγές στους τρόπους προμήθειας παρά σε αυξήσεις προτιμησιακών εισαγωγών από χώρες της σύμβασης ΡΕΜ για την αντικατάσταση εισαγωγών στις οποίες επιβάλλονταν προηγουμένως εισαγωγικοί δασμοί. Κατά συνέπεια, δεν είναι δυνατό να προσδιοριστούν ποσοτικά οι επιπτώσεις των εν λόγω αλλαγών στα έσοδα από εισαγωγικούς δασμούς.

Όσον αφορά το εμπόριο και τις επιπτώσεις του στη χρήση προτιμήσεων, η ελαστικότητα στους νέους κανόνες δίνει έμφαση στην οικονομική ολοκλήρωση σε ολόκληρη την περιοχή, για παράδειγμα στον κλωστοϋφαντουργικό τομέα, όπου η χρήση προτιμήσεων είναι ήδη πολύ υψηλή. Οι βελτιωμένοι κανόνες για τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και τη σώρευση αποσκοπούν κυρίως στην ενίσχυση της ήδη υφιστάμενης περιφερειακής ολοκλήρωσης και της διαθεσιμότητας υλών εντός της περιοχής, αντί να επιτρέπουν την εισαγωγή περισσότερων μη καταγόμενων υλών από χώρες εκτός αυτής.

6. ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΕΚΛΟΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

Δεδομένου ότι η πράξη της Μεικτής Επιτροπής της σύμβασης ΡΕΜ θα τροποποιήσει τη συμφωνία σύνδεσης, κρίνεται σκόπιμο να δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης μετά την έκδοσή της.

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο πλαίσιο της Μεικτής Επιτροπής που έχει συσταθεί με την περιφερειακή σύμβαση για πανευρωμεσογειακούς προτιμησιακούς κανόνες καταγωγής όσον αφορά την τροποποίηση της σύμβασης

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 207 παράγραφος 3 και το άρθρο 207 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η περιφερειακή σύμβαση για πανευρωμεσογειακούς προτιμησιακούς κανόνες καταγωγής (στο εξής: σύμβαση) συνήφθη από την Ένωση με την απόφαση 2013/93/ΕΕ του Συμβουλίου¹ και άρχισε να ισχύει όσον αφορά την Ένωση την 1η Μαΐου 2012.
- (2) Το σύστημα πανευρωμεσογειακής σόρευσης καταγωγής προβλέπει την εφαρμογή διαγωνίας σόρευσης μεταξύ των 25 συμβαλλόμενων μερών της σύμβασης: της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας, της Ελβετίας, της Αλγερίας, της Αιγύπτου, του Ισραήλ, της Ιορδανίας, του Λιβάνου, του Μαρόκου, της Παλαιστίνης², της Συρίας, της Τυνησίας, της Τουρκίας, της Αλβανίας, της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, της Βόρειας Μακεδονίας, του Μαυροβουνίου, της Σερβίας, του Κοσόβου*, των Φερόων Νήσων, της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, της Γεωργίας και της Ουκρανίας.
- (3) Η σύμβαση προβλέπει ότι θα απαιτηθεί τροποποίηση των κανόνων καταγωγής για να ανταποκρίνονται καλύτερα στην οικονομική πραγματικότητα και ορίζει διαδικασίες για την τροποποίησή της. Σύμφωνα με το άρθρο 4 της σύμβασης, οι τροποποιήσεις της σύμβασης εγκρίνονται με απόφαση της Μεικτής Επιτροπής που έχει συσταθεί δυνάμει του άρθρου 3 παράγραφος 1 της σύμβασης (στο εξής: η Μεικτή Επιτροπή).
- (4) Οι διαδικασία τροποποίησης της σύμβασης άρχισε το 2012 και κατέληξε σε μια νέα δέσμη εκσυγχρονισμένων και πιο ευέλικτων κανόνων καταγωγής, που συνάδουν με όσα έχουν ήδη συμφωνηθεί από την Ένωση στο πλαίσιο ορισμένων άλλων πρόσφατων συμφωνιών [συνολική οικονομική και εμπορική συμφωνία ΕΕ-Καναδά (ΣΟΕΣ), συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών ΕΕ-Βιετνάμ, συμφωνία οικονομικής

¹ ΕΕ L 54 της 26.2.2013, σ. 3.

² Η ονομασία αυτή δεν πρέπει να ερμηνεύεται ως αναγνώριση του κράτους της Παλαιστίνης και δεν θίγει τις επιμέρους θέσεις των κρατών μελών σχετικά με το θέμα αυτό.

* Η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με την επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την απόφαση 1244 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσόβου.

εταιρικής σχέσης ΕΕ-Ιαπωνίας, συμφωνία οικονομικής εταιρικής σχέσης ΕΕ-Κοινότητας για την Ανάπτυξη της Μεσημβρινής Αφρικής) ή προτιμησιακών καθεστώτων (ΣΓΠ)].

- (5) Στις 27 Νοεμβρίου 2019, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ενεργώντας ως γραμματεία της σύμβασης ΡΕΜ, προέδρευσε της 9ης συνεδρίασης της Μεικτής Επιτροπής της σύμβασης ΡΕΜ και κάλεσε όλα τα συμβαλλόμενα μέρη να εκφράσουν τη θέση τους για την επίσημη έγκριση των αναθεωρημένων κανόνων καταγωγής της σύμβασης ΡΕΜ. Ωστόσο, οι αναθεωρημένοι κανόνες καταγωγής δεν εγκρίθηκαν από τη Μεικτή Επιτροπή λόγω των επιφυλάξεων που εκφράστηκαν από ορισμένα συμβαλλόμενα μέρη. Στις 14 Ιουνίου 2023, κατά την 14η συνεδρίαση της Μεικτής Επιτροπής της σύμβασης ΡΕΜ, όλα τα συμβαλλόμενα μέρη εξέφρασαν την υποστήριξή τους με την επιφύλαξη ότι τα διμερή ζητήματα θα αποτελέσουν αντικείμενο τεχνικών συζητήσεων που θα οριστικοποιηθούν πριν από την έναρξη εφαρμογής των νέων κανόνων.
- (6) Η Μεικτή Επιτροπή αναμένεται να εκδώσει απόφαση για την τροποποίηση της σύμβασης κατά τη συνεδρίασή της στις 29 Νοεμβρίου 2023 ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία.
- (7) Είναι σκόπιμο να καθοριστεί η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στο πλαίσιο της Μεικτής Επιτροπής, διότι η απόφαση θα είναι δεσμευτική για την Ένωση,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η θέση που πρέπει να ληφθεί, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο πλαίσιο της Μεικτής Επιτροπής που έχει συσταθεί με την περιφερειακή σύμβαση για πανευρωμεσογειακούς προτιμησιακούς κανόνες καταγωγής βασίζεται στο σχέδιο απόφασης της Μεικτής Επιτροπής που επισυνάπτεται στην παρούσα απόφαση.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Επιτροπή.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο/Η Πρόεδρος*